

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Menippus sive dialogorum satyricorum centuria
inanitatum nostrativum speculum**

Andreä, Johann Valentin

Cosmopoli [i.e. Straßburg], 1618

27. Paedagogismvs

[urn:nbn:de:bsz:31-107424](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107424)

alacres, tantoque numero assurrexerint, pertasi
 scilicet Romanum iugum, & perfidiam potius,
 quàm obscuratam Religionem, & exinde contra
 Pontificem minarum pleni. Ac nec illi ipsi de
 tanta desertione cogitabant, donec maioribus
 iniuriis stimulati, vincula primum linguis solve-
 runt, & calamis, indeque mox manibus. Deniq;
 cum in varia capita odium Romanorum excre-
 sceret, facta sunt nova Ecclesiæ vulnera, novi
 caufati planctus, quibus metuo ut quisquam ni-
 si Christus mederi possit. *A.* Oremus Christum,
 ut qui Heroas iam sæpe dedit, per quos orbis
 Christianus quasi renatus dici possit, non deneg-
 get etiam postremum forlasse Ecclesiæ medi-
 cum. *B.* Optare licet, sperare licet, expectare licet,
 at tu memineris, multorum vota & suspiria tale
 quid impetrare, sed tempus definitum sub infi-
 gni aliquo capite adferre.

27. P A E D A G O G I S M V S.

A. Quid est quod literarum magistri ad res pu-
 blicas peragendas producti, plerumque om-
 nium mortalium sunt ineptissimi? *B.* Quoniã
 in res tantopere viles nunquam animum inten-
 dunt, sed sublimiori humanarum rerum specu-
 lationi inhaerent. *A.* Cæterum si quis illos in ipsa
 speculationis arce deprehendat, constructioni-
 bus insudare reperit, & anomalis, & heteroclitis
B. Hæ artium fores sunt, quas æque iuventuti
 aperire par est, ac interiora sapientiæ conclavia.
A. At si quis forte ingrediatur, an sapientes il-
 los reperiet, an sapientiæ commonstratores? *B.*
 Sapientes

apientes utique
 cœchenatam
 An vero aliqui
 sentit, sic P
 etas est, hæc B
 itas? B. Non
 ites habere, &
 modo vocab
 vocabularia.
 multa scire?
 etiaq; velut
 id pullos defe
 nes libros deo
 obijciant,
 pingue sunt,
 ad alios tan
 tentes, B
 tantum sapien
 ubine? quæ n
 ore loco reliq
 ubiam, d
 est. eloquen
 it, medicina
 illorum, p
 studiose ju
 ut mille fi
 vocabi
 vix u
 virtutis al
 culp
 efferu
 tuorum c

Sapientes utique, alioquin sapiētiam, veluti ur-
sam catheratam & saltantē, precio ostenderent.

A. An verò aliquid aliud habes ab ijs, quam sic
Cicero sentit, sic Plato, sic Aristoteles, hæc Regu-
li pietas est, hæc Bruti integritas, hæc Lucretiæ
castitas? *B.* Nonne satis est ad optima quæque

indices habere, & consultores? *A.* Tu verò sapi-
entes modo vocabas, quos iam fateris indices,

aut vocabularia. *B.* Quantæ autem excellentiæ,
tam multa scire? *A.* Præstaret optima scire, & fa-
cere, itaq; velut aviculæ, rostris apprehensa gra-

na ad pullos deferunt, nihil inde saturatæ, ita hi
omnes libros decerpunt, ut habeant, quod disci-

pulis objiciant, nisi quod ne discipuli quidem
sic pinguescunt, sed inflantur solummodo, reli-

qua ad alios tanquam de manu in manū trans-
mittentes. *B.* Quasi verò non libris testentur,

quantum sapientiæ profecerint. *A.* Transcrip-
tionibusne? quæ non sunt magis illorum, quàm si

priore loco reliquissent, nisi quod inflare omnes
volunt tibiam, digitis mouere nescij: virtus Se-
nece est, eloquentia Ciceronis, subtilitas Aristote-
telis, medicina Galeni, justitia Papiniani, quid

deniq; illorum, nisi mera nomenclatura? *B.* In-
terim studiosa juvenus egregiè excrescit. *A.* Sic

sanè, ut mille florenis emant Græcorum, Lati-
norumq; vocabulorum manipulum unum, bonæ

mentis vix unam guttam; imò si quid dome-
sticæ virtutis allatum est, hic prodigitur. *B.* Nō

literarum culpa est, sed juvētutis, quæ his annis
maximè efferuescit. *A.* At non minus in Sapien-

tum tuorum conyersatione & conuictu, unde

C per

per jocum quidam literictos vocavit, quasi literis agitato. *B.* Ad veterem Germanorum barbariem retrospicis, *A.* Ego certè nunc minus iniquus sum Germanis nostris, qui literis non inviti caruerunt, postquam enim *semidocti* prodierunt, integrè boni desunt. *B.* Expectabimus si quando tu aliam & novam literaturam substituas. *A.* En accipe, quæ mea liberalitas est, Sapientiam, quæ te veritatem, justitiam, quæ æquitatem, temperantiam, quæ affectuum dominium, fortitudinem, quæ metu vacare doceant, ut juvenis discas, quæ viro faciendæ sunt.

28. COMMENTARIA.

A. AD Apocalypseos nomen olim uti semper religione quadam exhorui, ita propè adoravi eos, qui se promississent interpretes, nunc aliter est. *B.* Apparet minus religiosum factum. *A.* Quid facerem jam, posteaquam tot conjecturæ & divinationes, tot confidentissimæ prædictiones, & Divini Spiritus jactata dictamina, tot sollicitæ numerorum computationes, nihil nos eventuum fecere certiores. *B.* Semper illi quidem, qui ad speciem, & personas vaticinia sua accommodarunt, nimium tentarunt, sed generalibus inhæsisse mutationum suspicionibus, id demum securissimum est. *A.* Id verò ad Propheticum, quo acti esse videri volebant, Spiritum nihil; nam & prudentis est, de futuris non incommode conijcere. *B.* Non video, quid viros bonos ad temerarium vaticinandi conatum pellexerit.

A. Nec